

Վապիւնները Ղրապներէն շատ աւելի խաղաղ են, ու պատերազմալոր ընեն աւելի իրենք զիրենք Ղրապներէն պաշտ պանելու համար է քան թէ ուրիշներուն փնա հասցրնելու համար : Եւ խաղաղութեան անխախտ մնալուն մէկ պատճառն ալ այս է որ Վապիւններուն գլխաւորները պատերազմէ ամենեւին չա՛հ մը չունին . ուր ընդհակառակն Ղրապներուն ցեղապետները պատերազմէն ժողված աւարին մեծագոյն մաւսը իրենց իյնալուն համար , հարստանալու միջոց պատերազմը կը սեպեն :

Սահարայի բնակիչներուն աղքատաց վրայ ունեցած գութը շատ զարմանալի բան է : Բնէնայն մարդ ստիպեալ է որ իր հունձքին կամ ժողված պտուղներուն մէկ մասը աղքատաց պահէ : Եւ քատներն ու ճամբարդները հրաման ունին ուզած պարտէզներն մանալ ու կրցածնուն չափ ուտել , բայց միայն չեն կրնար ամանով առնել տանիլ . դարձեալ կերած պտուղներուն կուտերը ծառին քով պիտի թողուն :

Ընկն () առաջ ըստած կըթուլթեան օգտակար դպրոցներ , ուր ուլ որ ուզէ կրնայ իր տղան ճրի դաստիարակել տալ մարապուտներուն կամ իրենց իմաստնոցը : Բնէն մէկ դպրոցի քով մէյմէկ մկկիթ ու հիւրանոց կայ , ուր որ աղքատները ու անցաւորները 3 օր ճրի կը կերակրուին . ինչպէս որ Եւրոպայի մէջ թորարբի վանքերը կ'ընեն :

Ետ անգամ հիւանդները աւ () առչաները կը վազեն մարապուտներէն իրենց հիւանդութեանը ճար մը հարցընելու կամ աղօթք ինդրելու համար : Եւ պատճառաւ շատ մեծ պատիւ ունին ասոնք ժողովրդեան առջև , ու բոլոր ժողովրդեան ընծաներովը կ'ապրին . իրենք ալ շատ չափաւորեալ կեանք կ'անցնեն ու հարկաւորէն աւելին քովերնին չեն պահէր : Եւ պէտք ամենայն քաղաք իր դատաւորն ունի , բայց մարապուտները մեծ ազդեցութիւն ունին անոնց վրայ , ու շատ անգամ նաեւ քաղաքական բաներու մէջ անոնց խորհուրդ կու տան կամ կ'առաջնորդեն , ու

բով գրեթէ ցեղապետին հաւատար իշխանութիւն մը ունին :

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՈՒԵՍՏ

Իրաճան :

Իււրաքաճ կ'ըսուի այն նիւթը որով թղթերը կը կնքեն : Եւս նիւթիս բաղադրութիւնն է շաքար ըստած իւժիւր , ուտին և որ և իցէ գունաւորիչ նիւթեր : — Հաշտապի մոճ ըստածին բաղադրութիւնն է չորս լիպրէ թիթեղ լաքքա՝ թեթեւ գոյն մը տուած , մէկ լիպրէ Ս ենետկոյ ուտին և իրեք լիպրէ Չինու կինաբարիս . և այս նիւթերը եռացունելով աղէկ մը իրարու հետ խառնելու է : Երբոր այս խառնուրդը բոլորովին պաղելու վրայ է՝ այնչափ կ'առնուն անկէց որ վեց գաւազան չի նելու բաւէ : Եւրիկայ մէկ մարմարիոնէ բարակ սեղանի մը վրայ կը դնեն , որուն տակը կրակարան մը կայ որ զսեղանը կը տաքցընէ , և ձեռքով այս մոմը կը սկսին կլորելով երկընցընել մինչև որ այն կտոր խմորը վեց գաւազանի երկայնութիւն առնու . ասիկէ վերջը ալ չեն երկընցունեն , այլ ամուր փայտէ չի նաճ քառակուսի գործիքով մը միայն կը կլորեն : Ետքէն ուրիշ գործաւոր մըն ալ նոյն մոմէ գաւազանը կ'առնու ու ուրիշ մարմարիոնէ պաղ սեղանի մը վրայ կը կլորէ նոյնպիսի փայտէ գործիքով մը , որպէս զի բոլորովին պաղի . վերջը այս գաւազանը երկու կրակի մէջ բռնելով կը պտըտցընեն ու կը մաքրեն ինչուան որ երեսը հալիլ սկսի . ան աւտեն կրակէն մէկդի կ'առնուն մոմը որ պաղելով՝ երեսը փայլուն ու շիտակ կ'ըլլայ : Երբոր գործաւոր մըն ալ նոյն գաւազանը վեց հաւասար կտոր կը բաժնէ , ինչպէս որ վրան առաջուցմէ նշանած է , և կտորելով՝ կտորներուն ծայրերը ճրագի կը ցուցընէ որ շտկին և վրան գործարանին նշանը կը զարնէ : Ինքու.

մամին գաւազանները երբեմն կըր կ'ըլ-
լան , երբեմն ձուածն , երբեմն խողո-
վակածն և վրան զարդերով՝ որ կաղ-
պարով կը տպեն : Ասկեղօծ կնքամամը ,
որ ավէնդուրինի կը նմանի , բաղորովին
նոյն կերպով կը շինուի , ինչ որ վերն
ըսինք . միայն թէ փոխանակ գունի մէ-
ջը դեղին միքա կը դնեն :

Կնքամամին ինչ գոյն որ ուզեն կրնան
տալ , ինչուան մարմարագոյն ալ կը շի-
նեն . իսկ Գաղղիա հոտաւէտ կնքա-
մամ ալ կը շինեն :

Հոս քանի մը ազնիւ կնքամամներուն
բազազրութիւնը դնենք , հանդերձ ի-
րենց գոյներովն :

Լճնաաղնիւ- Կարժր Էնթամոմ

Թփթեղ լաքքա	•	Սան 24
Վ ենետկոյ ուտին	•	„ 10
Վերուի պալասան	•	„ 3/8
Ընտիր կինաբարիս	•	„ 16

Լճնիւ- Կարժր Էնթամոմ

Լաքքա	•	Սան 9
Վ ենետկոյ ուտին	•	„ 5
Կինաբարիս	•	„ 6
Սաղտաբէ	•	„ 1/8

Տժգոյն Կարժր Էնթամոմ

Լաքքա	•	Սան 16
Ուտին	•	„ 10
Կինաբարիս	•	„ 8
Կաւ	•	„ 4

Լճնաաղնիւ- սև Էնթամոմ

Լճնիւ լաքքա	•	Սան 16
Պալէնայի ոսկրին ածուխը	•	„ 8
Լճնիւ ուտին	•	„ 2 1/2
Ստորաքս	•	„ 1/8

Լճնիւ- սև Էնթամոմ

Լաքքա	•	Սան 16
Խէժ սոճւոյ	•	„ 16
Ուտին	•	„ 5
Պալէնայի ոսկրին ածուխը	•	„ 24

Սլաթոյն Էնթամոմ

Լաքքա	•	Սան 16
Կնքղիոյ հող	•	„ 3 1/2
Ուտին	•	„ 1 1/2

Գլեղին Էնթամոմ

Լաքքա	•	Սան 16
Գասէլի դեղին ամենաբարակ	•	„ 12
Փոշի դարձած	•	„ 1/2
Կինաբարիս	•	„ 3
Ուտին	•	„ 1/4

Կանաչ Էնթամոմ

Լաքքա	•	Սան 10
Սաղտաբէ	•	„ 5
Գասէլի դեղին	•	„ 3
Հանքային կապոյտ	•	„ 2 1/2
Ուտին	•	„ 2

Կապոյտ Էնթամոմ

Սաղտաբէ	•	Սան 4
Ուտին	•	„ 1
Հանքային կապոյտ	•	„ 2 1/2
Կաւ	•	„ 3/4

Ունիւ Կամ արծւիւ Էնթամոմ

Լաքքա	•	Սան 6
Խէժ սպիտակացուցեալ	•	„ 2
Ոսկւոյ կամ արծաթի մանրած	•	„ 1

Լճէկ կնքամամը պէտք է որ ամուր
ըլայ , բարձրագոյն աստիճանի ջերմու
թեամբ միայն կակղնայ և տաանց սև
նարու ու կպչելու հալի :